

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2016/1119

KARAR TARİHİ : 02/09/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: ... Belediye Başkanlığı,

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikâyetçinin maliki olduğu alanda depo olarak kullanılan tek katlı yığma binanın çöken çatısının yeniden yapılması için gerekli iznin verilmesi talebi hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ

: 08.03.2016

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvurusu; 08/03/2016 tarih ve 2831 sayı ile Kurumumuz kayıtlarına alınan 08/03/2016 tarihli elektronik başvuru yoluyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarih ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiş, 12/08/2016 tarihli Ret Karar Önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Şikâyet başvurusunun ön incelemesi neticesinde; şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yolunun tüketildiği, şikâyetin süresinde yapılmış olduğu ve diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçi başvurusunda özetle; ..... Mahallesi ..... Sokak'ta mülkiyeti kendisine ait ..... ada ..... parsel üzerinde bulunan tek katlı yığma depo binanın çatısının çökmüş olması nedeniyle yeni bir çatının yapımı için belediye imar işleri yetkilileri ile görüştüğünü, çökmüş olan çatıyı yıkıp yenisini yapacağını bildirmesi üzerine yetkililer tarafından çöken çatının yıkılıp yenisinin yapılabileceğinin ve bunun için herhangi bir ruhsat gerekmediğinin bildirildiğini, bunun üzerine gerekli olan çatı malzemelerini aldığını, çatı yapımına başladığında ise belediye yetkililerince; deponun yarısının imar planına göre yolda olduğu gerekçesiyle çatı yapımının durdurulduğunu ifade ederek, çatının sökülebilecek nitelikte malzemedan yapılacağından bahisle, çöken çatının yeniden yapımı için gerekli izin verilmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) Şikâyet başvurusunun çözümüne dayanak teşkil etmek üzere ... Belediye Başkanlığından ... tarihli ve ... sayılı yazımızla bilgi ve belge talep edilmiştir.

5) ... Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden alınan ... tarihli ve ... sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

5.1) ... İlçesinin tamamı için 1995-1996 yıllarında yapılmış olan nazım ve uygulama imar planları ihtiyaca cevap vermediğinden, ilçenin tamamını kapsayan revizyon nazım ve uygulama imar planı yapılmasının gerekli hale geldiği, konuyla ilgili tüm kurumlardan görüş alınarak ... ada ... no.lu parselin de bulunduğu alanı kapsayan ... **İlçesinin tamamında ... tarih ve ... sayılı meclis kararıyla revizyon imar planı yapıldığı, şikâyet konusu yığma deponun önceki imar planında yola tecavüzlü olmadığı, ancak; yenilenen revizyon imar planında yola isabet ettiği,**

5.2) .... ada, ... no.lu parsel üzerindeki mevcut bina ile bahçe duvarı arasında kalan, **çatısı çökmüş yığma deponun ruhsatının olmadığı,** şikâyetçinin; söz konusu çatının yeniden yapılması talepli ... tarihli dilekçesine verilen ... tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda; şikâyetçinin ikamet ettiği konutun bitişiğinde yer alan ve **depo/ardiye olarak kullanılan eski yapının tamamına yakını revizyon imar planında yolda kaldığından,** 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesine göre onarım ve tadilat yapılmasına izin verilmediğinin bildirildiği; ... tarihli yazıyla da inşaaata devam edilmesi halinde İmar Kanununun 32 nci ve 42 nci maddelerine göre işlem yapılacağı belirtilmiştir,

5.3) Şikâyetçinin sahibi olduğu depo, öncesinde de ruhsatsız olduğundan ve revizyon imar planına göre de yola isabet ettiğinden ruhsatlandırılmasının mümkün olmadığı, ayrıca; söz konusu parselin kuzeyinden geçen yolun kadastro yolu olduğu, gelecekteki yol ihtiyacı için mevcut yolun korunarak dar olan yolun genişletilmesinde kullanılabileceği; anılan yolun, farklı fonksiyonlu park ve rekreasyon alanı ile konut alanını ayırıcı bir yol olmasının Plan Yapım Yönetmeliğine göre gerekli olduğu ve dolayısıyla yolun başka yerden geçme imkanının bulunmadığı,

5.4) Bu kapsamda, revizyon imar planı ile genişletilen imar yoluna tecavüzlü olan ruhsatsız ve kaçak yapının çatı inşaatına Başkanlıklarınca müsaade edilmediği açıklamalarına yer verilmiştir.

C. Olaylar

6) Şikâyet başvurusu ve ekleri ile ilgili idare tarafından Kurumumuza iletilen belgeler doğrultusunda olaylar aşağıda özetlenmiştir.

6.1) Şikâyetçi, ... tarihli dilekçesiyle; söz konusu depoyu imar uygulaması yapıldığı sırada kendisinin yıkacağını ifade ederek çöken çatının yeniden yapılması işlemine izin verilmesi talebinde bulunmuş, söz konusu talep, Belediye'nin ... tarihli yazısıyla reddedilmiştir.

6.2) Akabinde ... tarihli dilekçesiyle; ... tarihinde idarece verilen yanıtın yeniden değerlendirilmesi talebinde bulunan şikâyetçinin talebi; idarenin ... tarihli ve ... sayılı yazısı ile tekrar reddedilmiştir.

6.3) Şikâyetçi, 08/03/2016 tarihinde 3 no.lu paragrafta belirtilen taleple Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

D. Kamu Denetçisi Zekeriya ASLAN'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

7) Kurumumuz tarafından ... Belediye Başkanlığından ... tarihli ve ... sayılı yazımıza istinaden anılan idare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerde belirtilen hususlara "İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları" ve "Olaylar" bölümünde yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8) **Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35 inci maddesinde** "Herkes, mülkiyet ve miras hakkına sahiptir. Bu haklar kamu yararı amacı ile kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.",

8.1) **Anayasanın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinde** "...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...",

9) **6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinde** "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Ancak; a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler, b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri, Kurumun görev alanı dışındadır.",

10) 3194 sayılı İmar Kanununun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde “Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapılar bu Kanun hükümlerine tabidir.”,

10.1) “Yapı” başlıklı 20 nci maddesinde “Yapı: Kuruluş veya kişilerce kendilerine ait tapusu bulunan arazi, arsa veya parsellerde...imar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılabilir.”,

10.2) “Yapı ruhsatiyesi” başlıklı 21 inci maddesinin birinci fıkrasında “Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatiyesi alınması mecburidir.”; **ikinci fıkrasında,** “Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır.”; **üçüncü fıkrasında ise,** “Ancak; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yönetmeliğe uygun olarak mahallin hususiyetine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsuru etkilemeyen diğer tadilatlar ve tamiratlar ruhsata tabi değildir.”,

10.3) “Ruhsatsız veya ruhsat eklerine aykırı olarak başlanan yapılar” başlıklı 32 nci maddesinde “Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshasında muhtara bırakılır. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir. Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir.”,

10.4) “İdari Müeyyideler” başlıklı 42 nci maddesinde “Bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanır.”,

11) Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 63 üncü maddesinde “Basit tamir ve tadiller ile korkuluk, pergola ve benzerlerinin yapımı ile bölme duvarı, bahçe duvarı, duvar kaplamaları, baca, saçak ve benzeri elemanların tamirleri ruhsata tabi değildir. Bunlardan iskele kurmayı gerektirenler için Belediyeye yazılı müracaat edilmesi zorunludur. Bu kapsamda kalmakla birlikte binanın ısı yalıtımını etkileyen işlemler yapılamaz.”,

12) Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesi yirminci fıkrasında, “İmar mevzuatına aykırı yapı: Muhtarlıktan izin alınmadan yapılan yapılar, ruhsatsız, ruhsat ve eklerine, fen ve sağlık kurallarına aykırı olan, kat nizamı, taban alanı, komşu mesafeleri, ön cephe hattı, bina derinliği ve benzeri konulardaki mevzuat hükümlerine uygun olmayan yapılar ile komşu parselde, yola, kamu hizmet ve tesisleri için ayrılmış alanlara tecavüz eden veya inşaat yasağı olan yerlere inşa edilen yapılardır.”

12.1) “Bodrumlar” başlıklı 33 üncü maddesi ikinci fıkrasında, “Binaların odunluk, kömürlük, kalorifer dairesi gibi müştemilat kısımları bodrum katlarda tertiplenir. Ancak zeminde su çıkması veya sert kaya olması halinde Belediyeden alınacak izin ile bu türlü müştemilat; arka bahçelerde, yoldan görünmemek ve çatının en yüksek noktası tabii zeminden itibaren (2.50) m. den yüksek olmamak, esas binaya (3.00) m. den fazla yaklaşmamak şartı ile yapılabilir.” düzenlemelerine yer verilmiştir.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

13) Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin E.2001/3718, K.2001/5575 sayılı ve 03/12/2001 tarihli Kararında “3194 sayılı İmar Kanununun hükümleri kamu düzeniyle ilgili olup, bu yasa gereğince her türlü inşaatın yapımı yetkili mercilerden ruhsat alımına bağlı olup ruhsatsız yapılan ve ruhsata bağlanamayan yapıların yıkılması zorunludur, imara ve ruhsata aykırı bir yapının ekonomik değerinden de söz edilemez.” şeklinde karar verilmiştir.

14) Danıştay 6. Dairesinin E. 2001/4850, K. 2002/5478 sayılı ve 21/11/2002 tarihli Kararında; “... dosyanın incelenmesinden davacıya ait binanın bulunduğu bölgeye dair olarak yapılan İmar planı değişikliği sonrası söz konusu inşaatın bir kısmının kaldırılma ve otoparka tecavüzlü hale geldiği, yapının plan değişikliği öncesi inşaat ruhsatının bulunmadığı, plan değişikliği sonrası ise ruhsat alınmasının mümkün olmadığı, davacı tarafından anılan plan değişikliği işlemine karşı açılan davanın süreaşımı sebebiyle reddedildiği..., ruhsatsız olan ve ruhsata bağlanma imkanı bulunmayan davacıya ait binanın kaldırılma ve otoparka tecavüzlü kısımlarının yıkılarak imara uygun hale getirilmesine dair davaya konu işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı” yönünde karar verilmiştir.

15) Danıştay 6. Dairesinin E.1996/2121, K.1997/1843 sayılı ve 03/04/1997 tarihli Kararında; 3194 sayılı Yasanın 32.maddesinde belirtilen bir aylık süre belediye ve valiliklerce yapı sahiplerine tanınması gereken sürenin üst sınırındır. İşin niteliğine göre daha az, makul bir sürenin tanınması mümkündür. Ruhsata bağlanması olanaksız olan yapılar hakkında ise bir aylık sürenin tanınmaması işlemi sakatlamaz. Olayda da, imar yoluna tecavüzlü bulunan, bu haliyle ruhsata bağlanması mümkün bulunmayan inşaatın ruhsata bağlanabilmesi için bir aylık süre tanınmadığından bahisle yıkma işleminin iptali yolunda idare mahkemesince verilen kararda isabet görülmediğinden bozulması gerektiği yönünde hüküm tesis edilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Zekeriya ASLAN’ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

16) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuru maliki olduğu alanda depo olarak kullanılan tek katlı yığma binanın yeniden yapılması için gerekli iznin verilmesi talebinin reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

17) Şikâyet başvuruçusu, 3 no.lu paragrafta açıklandığı üzere, maliki olduğu alanda depo olarak kullanılan tek katlı yığma binanın çöken çatısının yeniden yapılması için gerekli iznin verilmesi talebiyle Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

18) Yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla hazırlanan İmar Kanunu; belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün

yapıları kapsamaktadır. **İmar Kanununda yer verilen istisnalar haricinde, tüm yapılar için ruhsat alınması zorunludur. (Bknz: 10.2. Prgrf)**

19) Belediye sınırları içinde bir yapı inşası için yapı ruhsatı alınması gerekmekte olup, söz konusu belgenin; yerleşim alanlarındaki yapılaşmanın kontrolünü ve takibini sağlama işlevi vardır. **Ruhsatsız (İzinsiz) yapı**, istisnalar haricinde, belediye veya il özel idaresinden izin alınmaksızın malik olunan arsa veya arazi üzerine yapılan yapılardır. Bu tür yapılara “kaçak yapı” denilmektedir. İzinsiz yapılar, inşaat halinde olabileceği gibi, kullanılıyor da olabilir (KALABALIK, Prof. Dr. Halil (2014). “İmar Hukuku Dersleri”, Seçkin Yayıncılık, Ankara, s. 612-613). Ruhsatsız yapıların imar mevzuatına uygun hale getirilip getirilemeyeceği, diğer deyişle ruhsatlandırılıp ruhsatlandırılmayacağı hususunda ilgili Belediyeler, mevzuatla yetkilendirilmiştir. (Bknz: 10.2. Prgrf)

20) Depo/ardiye olarak kullanılan şikayete konu yapı İmar Kanununun 21 inci maddesi gereğince ruhsata tabi bir yapıdır. (Bknz: 10.2. Prgrf) İdare; şikayetçinin ikamet ettiği konut ile bahçe duvarı arasında kalan, çatısı çökmüş, depo/ardiye olarak kullanılan yığma deponun ruhsatının olmadığını vurgulamış; ... tarihli Meclis Kararıyla yapılan revizyon imar planında, anılan depo yola isabet ettiğinden, dolayısıyla yola tecavüzlü olduğundan 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesine göre onarım ve tadilat izni verilemeyeceğini belirtmiştir. (Bknz: 5.1.-5.2. Prgrf) Buna göre; somut olayda; hem ruhsatsız hem de revizyon imar planından sonra imar planına ve imar mevzuatına aykırı hale gelmiş bir yapı söz konusudur.

21) **Ruhsat alınması gerektiği halde, ruhsat alınmadan yapılan veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan yapılar, İmar Kanunu ve Yönetmelik esaslarına uygun hale getirilmedikçe bunların iskân, tamir, tadil ve ilavelerine izin verilmez** (ERGEN, Cafer. BÖKE, Av. Veli. (2006), “Kaçak Yapı” Seçkin Yayıncılık, Ankara, s. 129). Yapı, ancak imar mevzuatı ve imar planına uygun hale getirildiğinde ruhsata bağlanma imkânına kavuşacak ve böylelikle yapılacak tadilatlar için ruhsata gerek olup olmadığı İmar Kanununun 21 inci maddesi çerçevesinde idarece değerlendirilebilecektir. (Bknz: 10.2. Prgrf)

22) İmar Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, çatı onarımı ve kiremit aktarılmasının ruhsata tabi olmadığı düzenlemesine yer verilmiş ise de (Bknz: 10.2. Prgrf) söz konusu yapının ruhsatsız olması sebebiyle çatı yapım işine Suluova Belediye Başkanlığınca izin verilmemesi işleminde hukuka aykırılık tespit edilememiştir. Ayrıca; yapının ruhsatlandırılmasına ilişkin yasal işlemler şikâyetçi tarafından yerine getirilmemiş olduğundan, kaçak olarak inşa edilmiş olan yapının yıkımına İdarece karar verilebilecektir. (Bknz: 10.3. Prgrf)

23) Revizyon imar planı sonrası, anılan ruhsatsız yapının büyük bölümünün yola denk gelmesi sebebiyle umumi hizmete ayrılan yerler kapsamında kaldığı ve dolayısıyla yapının bu haliyle ruhsata bağlanma imkânı bulunmadığı görülmüştür. (Bknz: 5.3. Prgrf) **İlgili mevzuat hükümleri ile mahkeme kararları uyarınca; ruhsata bağlanması mümkün olmayan yapılara ilişkin olarak, İmar Kanununun 32 nci maddesine göre yıkım işlemlerinin gerçekleştirilebileceği ve hatta idarenin, yapı sahibine süre vermeksizin yıkım işlemlerine başlayabileceği açıktır. (Bknz: 10.3, 13-15. Prgrf)**

24) Yukarıdan bu yana tüm açıklananlar, mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; şikayete konu deponun revizyon imar planından önce de ruhsatsız (kaçak) yapı olduğu, revizyon imar planından sonra tamamına yakınının yola

tecavüzlü olduğu ve bu haliyle ruhsata bağlanma imkanı bulunmadığı anlaşıldığından, Belediyenin mevzuatla kendisine verilmiş yetki çerçevesinde işlem tesis ederek söz konusu çöken çatının yeniden yapılmasına izin vermemesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı kanaat ve sonucuna varılmıştır.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

25) T.C. Anayasasının "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesindeki eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bilgi ve bulguya rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

26) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

27) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde, *Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği* düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası'nda" da yer verilmiştir.

28) **Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde;** idarelerden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, şikâyet edilen İdarenin başvurularla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede ve gerekçeli karar verme, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun hareket ettiği**, ancak; İdarenin, cevabi yazılarında hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini şikâyetçiye göstermediği anlaşıldığından, iyi yönetim ilkelerinden karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

29) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna dava açma süresi içinde yapılan başvuru,

işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

30) 2709 sayılı 1982 Anayasası'nın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında; "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, süre uzatımı yazısı da gözetilerek ilgili idarenin işlemine karşı varsa 60 günlük dava açma süresinden arta kalan sürede Samsun İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre; **ŞİKAYETİN REDDİNE,**

Kararın **ŞİKAYET BAŞVURUCUSUNA ve ... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi